BEGROTING 2026 RECREATIESCHAP ROTTEMEREN

VERSIE ALGEMEEN BESTUUR

VASTGESTELD, BERGSCHENHOEK 7 JULI 2025

DE VOORZITTER: **DE BESTUURSSECRETARIS:**

P.J.P. LANSINK-BASTEMEIER: **R. VAN RAAY**

Hoofdstuk	Pagina
1. Bestuurlijke samenvatting	2
2. Financiële samenvatting	3
3. Producten en diensten	5
4. Paragrafen	16
5. Financiële begroting	22
6. Bijlagen	26

1. Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke context

Recreatieschap Rottemeren behartigt voor de deelnemers de onderlinge samenhang van het gebied en de belangen voor openluchtrecreatie, natuurbescherming en het bewaren en bevorderen van natuur en landschapsschoon. Het recreatieschap heeft sinds 2018 de vorm van een collegeregeling. In de Gemeenschappelijke Regeling is bepaald dat de raden van de deelnemende gemeenten de kaders voor het recreatiebeleid vaststellen. Bovendien vragen opgaven als toenemende verstedelijking, klimaatopgaven, biodiversiteit en gezondheid om een nieuwe visie op de functie en inrichting van het gebied.
Om hier invulling aan te geven heeft het recreatieschap in 2018 de notitie “Ruimte voor een groenblauwe toekomst – koers en ambities voor recreatief landschapspark Rottemeren” opgesteld. De gemeenteraden van de drie deelnemende gemeenten hebben deze notitie vastgesteld als kaderstellend document.
Sinds 2017 verricht Staatsbosbeheer de dienstverlening aan Recreatieschap Rottemeren. De samenwerking tussen het recreatieschap en Staatsbosbeheer is vanaf 1 januari 2019 vormgegeven in de Samenwerkingsovereenkomst Staatsbosbeheer-Recreatieschap Rottemeren voor de periode 2019 tot en met 2023. In 2024 is deze overeenkomst verlengd voor onbepaalde tijd.

Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden

Het product gebiedsbeheer gaat over het onderhouden van de natuur- en recreatiegebieden en de daarbij behorende beheertaken. De basis voor de reguliere onderhoudswerkzaamheden is beschreven in het terreinbeheermodel (TBM). Dit model is opgebouwd uit doeltypen met specifieke recreatieve doelen en maatregelen gerelateerd aan marktconforme normprijzen per doeltype. Continue evaluatie van de onderhoudswerkzaamheden draagt bij aan het voortdurend actualiseren van het terreinbeheermodel en het beheersbaar houden van zowel de te treffen onderhoudsmaatregelen als de kosten. Bij grote afwijkingen kan deze evaluatie leiden tot een voorstel tot begrotingsaanpassing. Het TBM is in 2024 herijkt. De financiële consequenties van de herijking zijn meegenomen in de meerjarenbegroting 2026.

Grondzaken en exploitaties (Economisch beheer)

Het economisch beheer is gericht op het zodanig beheren van de grondposities van het recreatieschap dat dit bijdraagt aan de lange termijn strategie van het recreatieschap. Daarnaast worden overeenkomsten met derden aangegaan en beheerd, gericht op de exploitatie en/of het gebruik van schapsgronden en –opstallen (passend binnen de huidige ambities van het recreatieschap). Het resultaat is het actief beheren en vastleggen van privaatrechtelijke afspraken, waarbij een optimale netto-opbrengst wordt nagestreefd.
Het langdurig in eigendom hebben en houden van woningen wordt niet als taak van het recreatieschap gezien. In 2023 is een voorstel aangenomen voor het al dan niet afstoten van een aantal woningen inclusief de ondergrond. In 2024 is een aanvang gemaakt met de verkopen. De verwachting is dat dit ook nog in 2026 tot incidentele baten leidt.

Ontwikkelingen

<u>Bezuinigingsopdracht</u>

Het (financiële) uitgangspunt is de meerjarenbegroting 2026 en de inzichten en ontwikkelingen met meerjarige structurele en incidentele effecten voor zover ze nu bekend zijn.
Voor de begrotingsjaren 2026-2029 e.v. wordt een structureel tekort geraamd van circa € 430k in 2026 oplopend tot circa € 635k vanaf 2029. Het AB heeft op 9 december 2024 aan het VAAC de opdracht verstrekt om in samenwerking met Staatsbosbeheer te komen tot een concrete uitwerking van de bezuinigingsopgave.

Hierbij dient gestreefd te worden naar het terugbrengen van het structurele meerjarig tekort in de begroting van circa € 375k in 2026 tot € 640k in 2028 e.v. Het VAAC en Staatsbosbeheer hebben daarvoor mogelijk optimalisaties, bezuinigingen en nieuwe inkomstenbronnen in beeld gebracht.

De te verwachten bijdragen vanuit de nieuwe beheerregeling recreatieschappen Zuid-Holland zijn voorlopig als een PM-post opgenomen.
Het subsidieportaal voor het indienen van aanvragen is nog niet operationeel zodat er geen onderbouwde inschatting gemaakt kan worden van de bijdrage.

Daarnaast zijn er nog incidentele baten te verwachten uit de verkoop van het onroerend goed. Deze zijn in de structurele begroting niet opgenomen omdat vanuit wet- en regelgeving (BBV, GR, Toezichthouder PZH), de begroting structureel in evenwicht dient te zijn.

Subsidiecoördinatie
Naast de provinciale subsidies maakt Recreatieschap Rottemeren nagenoeg geen aanspraak op andere subsidies en/of fondsen. In het najaar van 2024 is besloten om gezamenlijk met de andere recreatieschappen middelen uit te trekken voor de inzet van Subsidiecoördinatie. Die ondersteunt het onderzoeken en begeleiden van aanvragen voor beschikbare subsidies en fondsen, c.q. het vinden van externe bekostigingsbronnen. Deze middelen dragen bij aan het realiseren van de diverse groene ambities, van zowel schappen, Staatsbosbeheer als provincie, rijksoverheid en EU. Voor de subsidiecoördinatie is een eigen bijdrage (cofinanciering) geleverd van 22,5% voor de vier Natuur-en recreatieschappen (Groenalliantie, Rottemeren, IJsselmonde en Voorne-Putten) en een bijdrage van 10% voor het CBG. Een jaar na de start van de werkzaamheden van de subsidiecoördinatie, vindt een evaluatie plaats over onder meer de meegegeven kaders en werkwijze.

Subsidieverordening
Bij het vaststellen van de subsidieverordening in 2022 is besloten de verordening in 2024 te evalueren. Voor de evaluatie heeft SBB bij de gemeente Rotterdam twee specialisten ingehuurd. Zij hebben een eerste conceptrapportage opgeleverd die onlangs is besproken in het VAAC. Een eerste conclusie is dat het wenselijk is om een geheel nieuwe verordening op te stellen en keuzes te maken of alle onderdelen zoals nu in de verordening zijn opgenomen (marketing, beheersubsidie en incidentele subsidies) nodig zijn. De verwachting is dat het marketingplatform en het beheer ook via een opdrachtgever-opdrachtnemer-relatie geregeld kan worden. Een nieuw voorstel wordt uitgewerkt.

Uitvoeringsprogramma 2025-2028
De notitie "Ruimte voor een groenblauwe toekomst – koers en ambities voor recreatief landschapspark Rottemeren" is uitgewerkt naar een uitvoeringsprogramma met tranches. In het in 2022 vastgestelde tranche 1 van het uitvoeringsprogramma zijn negen projecten benoemd om mee aan de slag te gaan. Afgelopen jaar heeft het bestuur gevraagd een meerjarig uitvoeringsprogramma op te stellen, rekening houdend met de rolverdeling tussen schap en gemeenten, de financiële situatie van het schap, de behoefte aan concrete resultaten en de personele capaciteit.
Besloten is om de kredieten per jaar aan te vragen. In het AB van 9 december 2024 is voor tranche II een krediet toegekend van € 350.000. Met deze werkwijze bieden we de mogelijkheid om tussentijds bij te sturen en tegemoet te komen aan de financiële zorgen over het begrotingsjaar 2026.

2. Financiële samenvatting

Exploitatie
Voor de begrotingsjaren 2026-2029 e.v. wordt een structureel tekort geraamd van circa € 430k in 2026 oplopend tot circa € 635k vanaf 2029. De te verwachten bijdragen vanuit de nieuwe beheerregeling recreatieschappen Zuid-Holland zijn voorlopig als een PM-post opgenomen.
Het subsidieportaal voor het indienen van aanvragen is nog niet operationeel zodat er geen onderbouwde inschatting gemaakt kan worden van de bijdrage.
De tekorten worden, vooruitlopend op de te verwachten bijdrage uit de nieuwe beheerregeling, voorlopig gedekt door een onttrekking uit de algemene reserve.
De jaarlijkse prijsindexatie is gebaseerd op die van de Kring Gemeentesecretarissen Rotterdam-Rijnmond 2025 en bedraagt 5,2%. De Gemeente Zuidplas hanteert weliswaar de indexatie van de financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen Hollands Midden (2,1% voor de personele component en 2,7% voor de materiële uitgaven), maar voor recreatieschap Rottemeren wordt voor alle deelnemers de eerstgenoemde gevolgd.
Deze is toegepast op de daarvoor in aanmerking komende lasten voor zover nodig en van toepassing, en zoals opgenomen onder de uitgangspunten.
De indexatie is niet toegepast op de dienstverlening Staatsbosbeheer, terwijl het onderliggende uurtarief wel jaarlijks stijgt. Met deze ingreep neemt Staatsbosbeheer het op zich om de kwaliteit op peil te houden maar minder uren te besteden door efficiënter te werken.

De indexatie is ook niet toegepast op de deelnemersbijdragen, als tegemoetkoming aan de oproep van de deelnemers om mogelijke bezuinigingsmogelijkheden te onderzoeken.
De deelnemersbijdragen blijven daardoor gelijk aan die van 2025; € 4.793.825. De deelnemende gemeenten zijn overeengekomen om de deelnemersbijdragen met ingang van 2025 te verdelen op basis van het aantal inwoners.

Nieuwe beheerregeling recreatiegebieden provincie Zuid-Holland
Vanaf 2026 is het voor recreatieschap Rottemeren ook mogelijk gebruik te maken van de subsidieregeling beheer recreatiegebieden. De vergoeding is maximaal 40 procent van de kosten voor terreinbeheer en toezicht en handhaving. Basis hiervoor is een kaart van het recreatiebied met daarop de doeltypen (bos, grasweide, water, paden etc.) en een hierop gebaseerde berekening van de beheerkosten en toezicht. Alleen gebieden met aaneengesloten recreatiegebieden van meer dan 100ha komen in aanmerking voor de regeling.
Voor recreatieschap Rottemeren is het nu nog lastig in te schatten hoe hoog de jaarlijkse subsidie gaat worden omdat bij het opstellen van de begroting het aanvraagportaal van de provincie nog niet operationeel was. Naar verwachting wordt de regeling op 15 juli aanstaande door de provincie opengesteld. In de meerjarenbegroting 2026 zijn de bedragen vooralsnog als een PM-post opgenomen.

Vermogenspositie
De geprognotiseerde eindstand van de algemene reserve ultimo 2026 bedraagt € 2,1 mln. rekening houdend met de geraamde meerjarentekorten 2026-2029.
In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de meerjarenraming en de vermogenspositie.

Uitgangspunten
Bij het opstellen van de programmabegroting 2026 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

De keuzes die het recreatieschap maakt uit de Producten en Diensten Catalogus van Staatsbosbeheer zijn leidend voor de begroting 2026.

- De programmabegroting 2026 wordt opgesteld op basis van het bestaande en aanvaarde beleid, zoals vastgelegd in de programmabegroting 2025, de Najaarsrapportage 2024 en de besluiten van het Algemeen Bestuur tot 1 maart 2025 van recreatieschap Rottemeren.
- Eventuele structurele effecten uit de Najaarsnota 2024 worden verwerkt;
- Structurele effecten die voortkomen uit de jaarrekening 2024 zullen worden verwerkt in de eerste begrotingswijziging 2026.
- Indien van toepassing een indexatie voor de prijsstijging op de ramingen voor 2026 en 5,2% op de meerjarenraming 2026 tot en met 2029 (geen index op index). Deze indexatie is gebaseerd op het indexeringspercentage van de Kring van gemeentesecretarissen Rotterdam Rijnmond en heeft betrekking op alle lasten, met uitzondering van rentelasten en afschrijvingen. De indexering wordt niet toegepast op de baten (voorzichtigheidsbeginsel).
- De programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027 t/m 2029 behoren, conform de uitgangspunten in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), structureel en reëel in evenwicht te zijn. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten.
- De inkomsten (huren, pachten, e.d.) worden conform actuele contracten bijgesteld en opgenomen in de programmabegroting 2026.
- Eventuele nieuwe externe ontwikkelingen (bij bestaand beleid) worden meegenomen.
- De geraamde kosten voor Groot en Regulier Onderhoud worden gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan en het Terrein Beheer Model (TBM).
- De programmabegroting 2026 zal opgesteld worden conform de voorschriften van het BBV.

De uitgangspunten zijn vastgesteld in het AB van 9 december 2024.

3. Producten en diensten

De producten en diensten omvatten:

1. Duurzaam beheer
   - 1.1. Gebiedsbeheer
     - i) Uitvoeren terreinbeheer
     - ii) Uitvoeren terreininspecties
     - iii) Beheerinformatie
     - iv) Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer
     - v) Omgevingsmanagement
     - vi) Toezicht en handhaving
     - vii) Beheer vastgoed & gronden
     - viii) Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen
   - 1.2. Maatschappelijke betrokkenheid
     - i) Vrijwilligers en actief burgerschap
2. Ontwikkelen
   - 2.1. Plannen maken
   - 2.2. Projecten uitvoeren
   - 2.3. Advies
3. Overhead
   - 3.1. Bestuurlijke diensten
     - i) Accountmanagement
     - ii) Bestuursadvies
     - iii) Secretariaat
   - 3.2. Financiële Diensten
     - i) Financieel beleid
     - ii) Planning en control
   - 3.3. Juridische diensten
     - i) Juridische ondersteuning
     - ii) Aansprakelijkheid
     - iii) Woo procedures
     - iv) Procederen

3.1.Duurzaam beheer

3.1.1. Duurzaam beheer - Gebiedsbeheer

Door de toepassing van de producten- en dienstencatalogus wordt transparant welke inzet Staatsbosbeheer zal plegen bij de uitvoering van terreinbeheer. Er wordt expliciet zichtbaar gemaakt welke inzet Staatsbosbeheer pleegt ten behoeve van het verwerken van de beheerinformatie, uitvoeren van terreininspecties, ondersteuning van recreatie-, landschaps- en natuurbeheer, inzet van vrijwilligers en betrekken samenleving bij het (natuur)beheer. Ten opzichte van de bestaande situatie is sprake van intensiveren van terreininspecties. Hier geldt dat de kosten voor de baten uitgaan. Gerichter inspecteren moet bijdragen aan verhoging van de betrouwbaarheid van de beheerinformatie en kwaliteit van bestekvoorbereiding en opdrachtverlening bij de uitvoering.

i) Uitvoeren terreinbeheer

Wat willen we bereiken
Efficiënt en hoogwaardig terreinbeheer levert een duurzaam onderhouden recreatie- en natuurgebied op dat aansluit op de wensen van bezoekers, met faciliteiten die schoon, heel en veilig zijn. Daarnaast draagt het beheer bij aan natuurwaarden en biodiversiteit.

Wat gaan we ervoor doen
Binnen de kaders van wet- en regelgeving en met behoud van de landschappelijke kwaliteit wordt integraal en duurzaam terreinbeheer uitgevoerd. Verder wordt er op basis van Social Return gewerkt en wordt ervaring in beheer, recreatie en biodiversiteit gedeeld. Uitvoering van het werk gebeurt op basis van het Terrein Beheer Model. Deze systematiek garandeert de kwaliteit van het beheer en maakt vervangingsinvesteringen voor dagelijks en groot onderhoud per jaar inzichtelijk. De meerjarige onderhoudsplanning geeft ook inzicht voor de lange termijn.

ii) Uitvoeren terreininspecties

Wat willen we bereiken
Het uitvoeren van inspecties leidt tot actuele, heldere beheerdata. Daarmee kan op de korte termijn de kwaliteit en veiligheid in de gebieden gewaarborgd worden en is op de langere termijn inzicht in de noodzakelijke investeringen.

Wat gaan we ervoor doen
Door systematische visuele en technische inspecties te doen blijft er zicht op de onderhoudsstaat van de natuur- en recreatieterreinen. Zo kan er tijdig bijgestuurd worden.

Inspecties stellen in staat dat:
- de kwaliteit van het terrein te geborgd wordt;
- de meerjarenplanningen groot onderhoud actueel gehouden wordt;
- de veiligheid in het gebied (beter) gewaarborgd blijven;
- er invulling gegeven wordt aan aantoonbaarheid (juridische aansprakelijkheid).

iii) Beheerinformatie

Wat willen we bereiken
Beheerinformatie levert inzicht in de beheerwerkzaamheden en kosten voor de komende jaren. Deze informatie is onmisbaar voor een goede beheervoorbereiding en -uitvoering in uw terreinen.

Wat gaan we er voor doen
Meten is weten. Daarom is het van belang dat de beheerinformatie inzichtelijk en op orde is. De koppeling aan een Geografisch Informatie Systeem (GIS) aan het Terrein Beheer Model maakt data en kosten inzichtelijk, goed te beheren en te vergelijken. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld kaartmateriaal van de huidige en toekomstige inrichting, planningen, geografische gebiedsanalyses en beschrijvingen van kapitaalgoederen zoals wegen en paden, maar ook ‘kunstwerkpaspoorten’ voor bijvoorbeeld bruggen en steigers.

iv) Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer

Wat willen we bereiken
Beoogd wordt een natuurlijke en eigentijdse inrichting van de terreinen, met naast recreatieve mogelijkheden ook aandacht voor landschappelijke kwaliteit en vergroting van de biodiversiteit.

Wat gaan we ervoor doen
Terreinbeheer is continu inspelen op nieuwe wettelijke kaders en op vragen en veranderend gebruik van stakeholders in en om de terreinen. Het is dan ook belangrijk om deze vraagstukken goed te volgen en aanpassingen te onderbouwen en te implementeren in het beheer. Recreatieadviseurs, ecologen en landschapsarchitecten zetten hierbij hun kennis van zowel het recreatiegebruik en de natuur- en landschapswaarden van de gebieden als hun landelijke expertise in, zodat het beheer wordt ingericht vanuit een integraal perspectief.

v) Omgevingsmanagement

Wat willen we bereiken
Beoogd wordt een brede waardering voor de gebieden, heldere communicatie en samenwerking met belanghebbenden, gezamenlijke verantwoordelijkheid en begrip voor beheermaatregelen.

Wat gaan we ervoor doen
Veel mensen voelen zich betrokken bij uw gebieden en willen graag meedenken en bijdragen aan het beheer van terreinen. Goed terreinbeheer betekent dus ook: communicatie en samenwerking met de omgeving en belanghebbenden. Er wordt gebruik gemaakt van diverse vormen van gebieds- en stakeholdercommunicatie, zoals participatie- en informatiebijeenkomsten, woordvoering en (landelijke) online en offline communicatiekanalen. De boswachters zijn hierbij lokaal aanspreekpunt en monitoren wat er in de omgeving leeft. Uiteraard worden ook landelijke expertise en netwerken ingezet.

De Rottemeren en Staatsbosbeheer willen bij omgevingsmanagement nauwer samenwerken. Daarbij zal Staatsbosbeheer de afhandeling van klachten en meldingen zoveel mogelijk zelf blijven verrichten omdat dit rechtstreeks voort komt uit de activiteiten van Staatsbosbeheer. De afstemming over de communicatiestrategie en verrichten van communicatie-uitingen via de diverse kanalen kan na afstemming ook via de deelnemende gemeenten worden uitgevoerd. De aan het schap deelnemende gemeenten en Staatsbosbeheer zullen afspraken over de taakverdeling bij omgevingsmanagement verder uitwerken.

vi) Toezicht en handhaving

De dienstverlening met betrekking tot toezicht en handhaving is gericht op een zo efficiënt en effectief mogelijke inzet door het toepassen gebiedsrisicoanalyses en door gebied overschrijdende aansturing van BOA-capaciteit.

Wat willen we bereiken
Beoogd wordt een gebied aan te bieden waar mensen zich veilig en welkom voelen en waar de natuur wordt beschermd. Door naleving van de wet- en regelgeving blijft de kwaliteit van het gebied op orde en de recreatie- en belevingswaarde hoog.

Wat gaan we ervoor doen
Toezicht en handhaving bestaat uit vier onderdelen:

- Gastheerschap voor de gebruikersgroepen;
- Handhaving op geldende bepalingen en wetgeving;
- Samenwerking met andere bevoegde toezichthouders (politie, gemeentelijke handhavers);
- Vaartoezicht in waterrijke gebieden.

De uitvoering van deze onderdelen gebeurt door de boswachters met boa-bevoegdheden, in samenwerking met gemeenten en met andere toezichthouders. Dit is onder meer afhankelijk van de aard van de problematiek. Net als in de afgelopen jaren wordt de controle op stroperij en illegale visserij geïntensiveerd door meer gezamenlijke handhavingsacties in de nachtelijke uren

vii) Beheer vastgoed & gronden

Bij economisch beheer is een onderscheid gemaakt in vier typen activiteiten:

- Operationeel beheer;
- Advisering;
- Aan- en verkopen;
- Projectgebonden activiteiten.

Onder economisch beheer zijn inbegrepen de inzet voor operationeel beheer, advisering over grondbeleid en aan- en verkopen voor kleinere transacties (< 1 ha). Geen rekening is gehouden met de inzet t.b.v. grotere aan- en verkopen. Daarvoor zullen, als die zich aandienen, afzonderlijk voorstellen aan het bestuur worden voorgelegd. Het sluiten van samenwerkings- en exploitatieovereenkomsten en ook de inzet voor tijdelijk beheer worden toegerekend aan de projecten waarvoor die inzet noodzakelijk is.

<u>Wat willen we bereiken</u>
Professioneel vastgoed- en grondbeheer houdt voor u de (vermogens)positie op orde. U voldoet bovendien aan de rechten en plichten die het eigendom met zich meebrengt. Zorgvuldig en passend medegebruik draagt bij aan het recreatieaanbod én aan structurele inkomsten.

<u>Wat gaan we ervoor doen</u>
De grondpositie (de gronden en vastgoed binnen het werkingsgebied) vormt de basis van elk natuur- en recreatiegebied. Duurzame borging van dit bezit vraagt om zorgvuldig beheer (goed rentmeesterschap). Daarmee wordt invulling gegeven aan verzoeken om medegebruik, bijvoorbeeld door erfpacht- of andere gebruiksovereenkomsten aan te gaan, inclusief de administratieve, financiële en juridische afwikkeling daarvan. Professioneel grond- en vastgoedbeheer is ook financieel van belang: de grond en gebouwen vormen immers uw kapitaal.

viii) Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

<u>Wat willen we bereiken</u>
De gebieden bieden ruimte voor initiatieven van derden, zorgvuldig getoetst aan de andere belangen voor het terrein. Afspraken met partijen leggen we vast en communiceren we.

<u>Wat gaan we ervoor doen</u>
De gebieden worden regelmatig gebruikt door organisaties en particulieren voor het organiseren van activiteiten en evenementen. Dat is een maatschappelijke meerwaarde! Want naast het beschermen van natuur, zijn ook het beleven en benutten van terreinen belangrijke waarden.

Maar niet alles kan en mag overal. Daarom is het nodig om heldere afspraken te maken over het gebruik van het gebied en de faciliteiten, zeker bij grote bezoekersaantallen. Dit wordt vastgelegd in de vorm van een vergunning (verlening door gemeenten), ontheffing of toestemming. Vanzelfsprekend op basis van de afspraken en doelstellingen die voor een terrein gelden.

3.1.2. Maatschappelijke betrokkenheid

i) Vrijwilligers en actief burgerschap

Wat willen we bereiken
Een zorgvuldige aanpak van vrijwilligerswerk en actief burgerschap leidt tot betrokkenheid, betekenis en plezier bij gebruikers en de omgeving van het gebied. De vrijwilligers werken mee aan excursies, jeugdactiviteiten en terreinbeheer, maar ook helpen zij bij monitoring, toezicht en handhaving en bij vragen, meldingen en klachten van bezoekers.

Wat gaan we ervoor doen
Veel mensen voelen zich betrokken bij de gebieden en zetten zich er graag voor in. 'Vrijwilligers en actief burgerschap' is een essentieel product om hen hiervoor op een zorgvuldige, professionele manier ruimte te bieden en terreinen op eigentijdse wijze te beheren. Dat levert kwalitatief hoogstaand gebiedsbeheer op en bovendien draagvlak in de omgeving.

Het bestaat uit o.a.:
- professionele begeleiding inzet van vrijwilligers;
- faciliteren en onderhouden van participatiegroepen;
- samenwerken met bewonersplatforms, stichtingen en verenigingen.

Daarnaast stimuleert het recreatieschap maatschappelijke participatie door middels haar subsidieverordening maatschappelijke initiatieven te steunen.

Met ingang van 2023 is de Subsidieverordening Rottemeren in werking getreden. Een deel van het budget is beschikbaar om maatschappelijke initiatieven van burgers te ondersteunen. Het gaat daarbij om een steun in de rug voor kleine initiatieven die bijdragen aan het landschapspark De Rotte. De subsidieverordening wordt in 2025 herijkt.

3.2. Ontwikkelen

3.2.1. Plannen maken

Wat willen we bereiken
Beoogd wordt om aan de vraag van het stuur te voldoen op het gebied van visievorming en planvorming. Daarnaast vergt het maken van degelijke bestuursvoorstellen capaciteit.

Capaciteit zetten op programmamanagement en projectvoorbereiding. Ook wordt ingezet op zorgvuldige voorbereiding van bestuursvoorstellen. Een voorstel heeft als doel het bestuur zich uit te laten spreken of men een gesignaleerde kans wil benutten of probleem wil oplossen en

bereid is daarvoor middelen beschikbaar te stellen. Zo'n voorstel behoort daarom inzicht te geven in welke kosten en opbrengsten aan een vervolg zijn verbonden.

3.2.2. Projecten uitvoeren

Wat willen we bereiken
Beoogd wordt de uitvoering van projecten die bijdragen aan de ontwikkeling en het benutten van de kwaliteiten en potentie van het gebied.

Wat gaan we ervoor doen
Soms is het wenselijk om, voorafgaand aan een ontwikkelplan, te starten met een verkenning. Een ontwikkelplan met stevig draagvlak in de omgeving vraagt immers om grondige voorbereiding. Als basisinformatie voor een ontwikkelplan (of kleinere aanpassingen) in het gebied wordt een vraaganalyse van bezoek en omgeving gemaakt dat resulteert in een analyse van trends en kansen, en een advies.

3.2.3. Advies

Wat willen we bereiken
Beoogd wordt een advies dat de kwaliteiten en potentie van het gebied omschrijft. Onderdeel daarvan is een analyse van (potentiële) bezoekers. Daarnaast bevat het advies aanbevelingen voor mogelijke differentiatie tussen gebieden, beheer en investeringsmaatregelen.

Wat gaan we ervoor doen
Soms is het wenselijk om, voorafgaand aan een ontwikkelplan, te starten met een verkenning. Een ontwikkelplan met stevig draagvlak in de omgeving vraagt immers om grondige voorbereiding. Als basisinformatie voor een ontwikkelplan (of kleinere aanpassingen) in het gebied wordt een vraaganalyse van bezoek en omgeving gemaakt dat resulteert in een analyse van trends en kansen, en een advies.

Op tal van plekken worden projecten uitgevoerd die moeten bijdragen aan het verbeteren en verder ontwikkelen van het recreatiegebied. De Rottemeren en Staatsbosbeheer vinden het belangrijk dat tijdig een beheertoets (Beheerkostenberekening & Analyses) wordt uitgevoerd.

3.3.Overhead

3.3.1. Bestuurlijke diensten

i) Accountmanagement

Wat willen we bereiken
De accountmanager is een deskundig aanspreekpunt voor het recreatieschap en een opdrachtnemer voor uw bestuurlijke opdrachten.

Wat gaan we ervoor doen
Met de bestuurlijk-juridische achtergrond en kennis organisatie fungeert de accountmanager als sparringpartner voor uw organisatie. Hij is opdrachtnemer voor uw bestuurlijke opdrachten,

bewaakt de voortgang van de projecten en werkzaamheden die daaruit voortkomen en informeert u over de voortgang en de eindresultaten.

ii) Bestuursadvies

Wat willen we bereiken
De bestuurssecretaris levert een effectieve ondersteuning en advisering van uw bestuur.

Wat gaan we ervoor doen
De bestuurssecretaris is uw expert-sparringpartner. Hij adviseert en begeleidt uw bestuur en andere samenwerkingspartners. Met zijn/haar bestuurlijk-juridische achtergrond heeft hij/zij veel kennis van onder meer gemeenschappelijke regelingen. Hij/zij ondersteunt de uitvoering van bestuurlijke taken en besluitvormingsprocessen en denkt mee over bestuurlijke vraagstukken. Als rechterhand van het bestuur vertaalt de bestuurssecretaris uw besluiten naar concrete afspraken voor Staatsbosbeheer.

iii) Secretariaat

Wat willen we bereiken
Het ambtelijk secretariaat zorgt ervoor dat de vergaderingen goed voorbereid en professioneel verlopen, dat de daarbij behorende vergaderstukken tijdig beschikbaar zijn en dat de archivering op orde is.

Wat gaan we ervoor doen
De ambtelijke secretaris verzorgt de planning, organisatie, voorbereiding, verslaglegging en archivering van de bestuursvergaderingen. Met gedegen kennis van bestuurlijk-juridische processen bewaken de ambtelijk secretaris dat voldaan wordt aan de vereisten en bepalingen die onder meer de Wet Gemeenschappelijke Regelingen stelt.

3.3.2. Financiële diensten

i) Financieel beleid

Wat willen we bereiken
Beoogd wordt een solide financieel beleid dat voldoet aan juridische en financiële vereisten, verordeningen, notities en kaders.

Wat gaan we ervoor doen
Zorgvuldig terreinbeheer en -ontwikkeling vraagt om zorgvuldig budgetbeheer.
De beschikbare middelen zijn immers bedoeld om de doelen en visie te realiseren voor uw gebieden. Door kennis, ervaring en netwerk worden de terreinen zo efficiënt mogelijk beheerd. Er wordt een intern inkoop- en beleidskader opgesteld, (Europese) aanbestedingen worden begeleid, contracten worden opgesteld, rapportages voor verantwoording en accountantscontrole worden verzorgd, en de verzekeringsportefeuille wordt gecoördineerd. Uiteraard volgens de wettelijke vereisten. En op onderwerpen wordt financieel advies gegeven.

ii) Planning en control

Wat willen we bereiken
Een Planning & Control-cyclus (P&C) is een wettelijke vereiste. En het geeft daarnaast kader en sturing aan het bestuur en biedt ondersteuning om de doelstellingen te bereiken.

Wat gaan we ervoor doen
Deze P&C begint met het plannen van de jaarlijkse activiteiten (begroting) en eindigt met het vaststellen van het jaarresultaat en het samenstellen van de jaarrekening. Administratie (de vastlegging van financiële handelingen) maakt vanzelfsprekend onderdeel uit van P&C. Met de najaarsrapportage wordt de uitvoering van activiteiten bewaakt en wordt ervoor gezorgd dat de bedrijfsvoering 'in control' blijft. Indien nodig wordt het voorgenomen beleid of de activiteiten en processen bijgesteld. Met ingang van het opstellen van de jaarrekening 2023 is hier de zogenaamde Rechtmatigheidsparagraaf bijgekomen. Uiteraard binnen het extern kader van Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), fiscale wetgeving en andere wet- en regelgeving.

3.3.3. Juridische diensten

i) Juridische ondersteuning

Wat willen we bereiken
Beoogd wordt een goede en snelle juridische ondersteuning ter voorkoming en beperking van imagoschade en allerhande risico's.

Wat gaan we ervoor doen
Voor effectief beheer en ontwikkeling van terreinen is een solide juridische basis onmisbaar. Daarom wordt vormgegeven aan tal van overeenkomsten in het kader van beleid en uitvoering van beheer, waaronder de samenwerking met derden (private en publieke partijen). Dat gebeurt onder andere door adviseren, beoordelen en/of opstellen van overeenkomsten.

ii) Aansprakelijkheid

Wat willen we bereiken
Beoogd wordt een beperking van aansprakelijkheidsprocedures, - risico's en -kosten. Efficiënte afhandeling van klachten voorkomt bovendien eventuele beroepsprocedures bij de Nationale Ombudsman.

Wat gaan we ervoor doen
Terreineigendom en -beheer brengen juridische verantwoordelijkheden met zich mee. Gezorgd wordt voor een onderbouwde afwijzing of toewijzing van claims, voor de (financiële) afhandeling ervan, of claims worden doorgestuurd naar de verantwoordelijke partij. Omgekeerd wordt gezorgd voor aansprakelijkheidstelling van derden bij schade aan de terreinen. Bij klachten op grond van de Algemene wet bestuursrecht wordt gezorgd voor correspondentie met de directe toezichthouder (Politie en OM), worden hoorzittingen voorbereid en worden beslissingen opgesteld. Verder worden beroepen van klagers bij de Nationale Ombudsman afgehandeld. In

bezwaarprocedures wordt gezorgd voor de hoorzittingen en worden beslissingen op bezwaar opgesteld.

iii) Juridische ondersteuning

Wat willen we bereiken
Beoogd wordt een goede en snelle juridische ondersteuning ter voorkoming en beperking van imagoschade en allerhande risico's.

Wat gaan we ervoor doen
Voor effectief beheer en ontwikkeling van terreinen is een solide juridische basis onmisbaar. Daarom wordt vormgegeven aan tal van overeenkomsten in het kader van beleid en uitvoering van beheer, waaronder de samenwerking met derden (private en publieke partijen). Dat gebeurt onder andere door adviseren, beoordelen en/of opstellen van overeenkomsten.

3.3.3.1. WOO-procedures

Wat willen we bereiken
Gestreefd wordt naar een snelle en correcte afhandeling van WOO-procedures.

Wat gaan we ervoor doen
WOO-verzoeken worden in behandeling genomen. Ook kan een zienswijze opgesteld worden op een WOO-verzoek dat door derden wordt behandeld en waarin het recreatieschap derde-belanghebbende bent. Cruciaal hierbij is dat over de gevraagde informatie (documenten) beschikt kan worden.

3.3.3.2. Procederen

Wat willen we bereiken
Het voorkomen van een onnodige gerechtelijke procedure spaart tijd en geld. In die gevallen waarin geprocedeerd moet worden, wordt een vlotte en correcte afhandeling van de procedure beoogd en draagt zodoende bij aan een besparing van kosten en komt uw imago ten goede.

Wat gaan we ervoor doen
Mochten conflicten met derden tot juridische procedures leiden, dan wordt er geprocedeerd als verweerder, eisende partij, gedaagde of belanghebbende en zijn de juristen het aanspreekpunt voor de advocaat. Ook worden collega's bijgestaan in juridische procedures, bijvoorbeeld als zij slachtoffer zijn van een delict of een ongeval. Als het nodig is, wordt er opgetreden als gemachtigde in een gerechtelijke procedure.

3.4. Projecten/kredieten

Er zijn bij het opstellen van deze conceptbegroting nog geen veranderingen bekend m.b.t. de lopende kredieten per 31-12-2024 zoals opgenomen in de jaarrekening 2024.
In de programmabegroting 2026 is een geraamd bedrag opgenomen voor uitgaven voor projectkredieten op basis van de lopende projecten per 31-12-2024.

Bij de najaarsrapportage 2026 zal een geactualiseerd inzicht worden gegeven inclusief de eventueel vastgestelde aanvragen die ingediend worden voor de komende bestuursvergaderingen.

3.5. Mutaties reserves

Een meerjarenoverzicht van het verloop van de reserves is opgenomen onder hoofdstuk 5, Financiële Begroting.

3.6. Wat gaat het kosten

	Lasten			Baten			Saldo		
Programma instandhouding gebieden	Realisatie 2024	Begroting 2025	Concept begroting 2026	Realisatie 2024	Begroting 2025	Concept begroting 2026	Realisatie 2024	Begroting 2025	Concept begroting 2026
Personeel	1.393.446	1.523.100	1.523.100	0	0	0	1.393.446	1.523.100	1.523.100
Materieel	3.659.165	3.692.230	4.363.280	-1.095.575	-870.200	-901.700	2.563.590	2.822.030	3.461.580
Gebiedsbeheer	5.052.611	5.215.330	5.886.380	-1.095.575	-870.200	-901.700	3.957.036	4.345.130	4.984.680
Personeel	55.028	46.600	46.600				55.028	46.600	46.600
Materieel	47.250	75.000	50.000				47.250	75.000	50.000
Maatschappelijke betrokkenheid	102.278	121.600	96.600				102.278	121.600	96.600
Personeel	94.369	100.000	100.000	0	0	0	94.369	100.000	100.000
Materieel	59	0	0	0	0	0	59	0	0
Plannen maken	94.428	100.000	100.000	0	0	0	94.428	100.000	100.000
Personeel	184.151	194.500	194.500	0	0	0	184.151	194.500	194.500
Materieel	8.229	8.500	36.000	0	0	0	8.229	8.500	36.000
Bestuurlijke diensten	192.380	203.000	230.500	0	0	0	192.380	203.000	230.500
Personeel	227.768	203.700	203.700	0	0	0	227.768	203.700	203.700
Materieel	80.753	21.750	25.500	0	0	0	80.753	21.750	25.500
Financiële diensten	308.521	225.450	229.200	0	0	0	308.521	225.450	229.200
Personeel	13.394	30.900	30.900	0	0	0	13.394	30.900	30.900
Materieel	0	3.500	1.000	0	0	0	0	3.500	1.000
Juridische diensten	13.394	34.400	31.900	0	0	0	13.394	34.400	31.900
Bestuurlijke ondersteuning	514.295	462.850	491.600	0	0	0	514.295	462.850	491.600
Algemene middelen	0	0	0	-5.020.106	-5.213.825	-5.093.825	-5.020.106	-5.213.825	-5.093.825
Saldo gewone bedrijfsvoering	5.763.612	5.899.780	6.574.580	-6.115.681	-6.084.025	-5.995.525	-352.069	-184.245	579.055
Totaal Projectkredieten	317.394	0	1.036.700	0	0	0	317.394	0	1.036.700
Saldo van Baten en Lasten	6.081.006	5.899.780	7.611.280	-6.115.681	-6.084.025	-5.995.525	-34.675	-184.245	1.615.755
Totaal Mutatie reserves	35.000	35.000	35.000	-474.504	-157.100	-1.650.755	-439.504	-122.100	-1.615.755
Gerealiseerd resultaat	6.116.006	5.934.780	7.646.280	-6.590.185	-6.241.125	-7.646.280	-474.179	-306.345	0

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het schap in staat is middelen vrij te maken om de risico's die zich in de praktijk voordoen op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd/ ingekrompen moet worden.

Conform de nota weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Voor de waardering van de toereikendheid van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd.

Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Risicoanalyse

Risico's	Aard van het risico	Financiële omvang risico	Kans van optreden * H / M / L	Impact (meerjarig)
1. Stortplaats Hoge Bergse Bos	Grondwaterverontreini-ging	€ 87.000	L	€ 17.400
2. Renterisico's	De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan 1 jaar.	n.v.t.	n.v.t.	€ 0
3. Specifieke risico's op projecten, inkoop, bijdragen derden etc.	In de bedrijfsvoering van het recreatieschap kunnen zich risico's voordoen op specifieke onderdelen. Dit kunnen ook risico's betreffen m.b.t. subsidies.	Niet kwantificeerbaar	L	€ 0
4. Niet gekwantificeerde risico's	Hier wordt uitgegaan van 2% van de structurele inkomsten.	€ 108.000	n.v.t.	€ 64.000

*De financiële impact wordt berekend door bij een hoog risico 80%, bij een gemiddeld risico 50% en bij een laag risico 20% van het bedrag van de financiële omvang te nemen.

Risico 1: Nazorg grondwaterverontreiniging stortplaats Hoge Bergse Bos
Uit de eindinspectie van de stortplaats in het Hoge Bergse Bos is gebleken dat het beheerssysteem dat rondom de stortheuvels is aangelegd niet optimaal werkt. Er is een (klein) risico dat in de toekomst een verontreiniging in het grondwater in de omgeving wordt vastgesteld, waardoor bodemsaneringsmaatregelen noodzakelijk zijn. Met dit risico is in het door Gedeputeerde Staten goedgekeurde nazorgplan geen rekening gehouden. Indien een dergelijke saneringsnoodzaak aanwezig is, dan is de provincie Zuid-Holland van mening dat het recreatieschap gedurende 10 jaar (tot 1 juli 2025) rekening moet houden met kosten op basis van de maatregelen en de mogelijke kosten die op € 87.000 worden geraamd wat bij een lage kans leidt tot een impact van € 17.400. Het recreatieschap kan zich vinden in deze benadering die goedkoper is dan het hernieuwd aanleggen van de drainage.

Risico 4: Niet gekwantificeerde risico's
Hier wordt uitgegaan van 2% van de structurele inkomsten. Voor dit beleid volgt het schap het rijksbeleid voor gemeenten. Het rijk stelt voor om de minimale buffer van de algemene reserve op 2% van de som van de structurele inkomsten te stellen. Dit bedrag is daarmee het minimaal gewenste dan wel benodigde weerstandsvermogen voor niet gekwantificeerde risico's.

Ratio Weerstandsvermogen

Zoals hiervoor aangegeven wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Het onbelaste saldo van de algemene reserve per 31 december 2026 bedraagt € 2,1 mln.
De maximum omvang van de gekwantificeerde risico's bedraagt € 195k. Daarmee is de ratio van het Weerstandsvermogen uitstekend te noemen.

Kengetallen BBV

In het BBV (=financiële regelgeving voor gemeenten, provincies, Gemeenschappelijke Regelingen) staat dat er in de jaarstukken enkele kengetallen moeten worden opgenomen.

Normen:
Netto schuldquote: < 90% is minst risicovol, 90-130% is neutraal, > 130% is meest risicovol.
Solvabiliteitsratio: > 50% is minst risicovol, 20 - 50% is neutraal, < 20% is meest risicovol.
Structurele exploitatieruimte: evenwicht (0 of positief).

De kengetallen staan in onderstaande tabel.

Kengetallen	Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
netto schuldquote	nvt	nvt	nvt
solvabiliteitsratio	46%	65%	60%
structurele exploitatieruimte	-7%	5%	10%

Deze kengetallen geven enig inzicht in de financiële positie en de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de organisatie.

De netto schuldquote geeft een beeld van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Omdat het recreatieschap geen schulden heeft is er sprake van een negatieve schuldquote. Vandaar dat in de tabel geen cijfers zijn opgenomen (n.v.t.).

De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen van het schap. Dit geeft inzicht in de mate waarin het schap in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio neemt af doordat het eigen vermogen daalt als gevolg van onttrekkingen kredieten. Deze stabiliseert zich wel gedurende de jaren na 2026.

Het kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan of de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit wordt in het kengetal als percentage van de totale baten uitgedrukt. Dit kengetal zegt in feite iets over het structurele jaarrekeningsaldo, d.w.z. zonder alle incidentele baten en lasten. Voor 2026 is dit een negatief getal door de nog niet opgenomen bijdrage uit de nieuwe beheerregeling recreatiegebieden Zuid-Holland.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het goed onderhouden van de gebieden is een belangrijke taak voor het schap om duurzaam gebruik mogelijk te maken. Als basis voor het plannen van regulier- en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen wordt het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypen (bijvoorbeeld speel- en ligweide, strand of bos) waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypes bepaalt met de cycli en de normkosten de geplande lasten voor meerjarig duurzaam onderhoud.

De geplande lasten van groot onderhoud fluctueren van jaar tot jaar. Dit kan een direct en groot effect hebben op het jaarresultaat en daarmee op de jaarlijkse deelnemersbijdrage. Om dit ongewenste effect zoveel mogelijk te voorkomen heeft het schap ervoor gekozen om een egalisatievoorziening groot onderhoud in te stellen. Jaarlijks wordt een vastgestelde dotatie ten laste van de exploitatie gebracht en de werkelijke onderhoudslasten worden ten laste van de Voorziening verantwoord.

Jaarlijks worden de geplande lasten, de dotatie en de werkelijke kosten gemonitord. Elk jaar wordt de dotatie opnieuw berekend en vastgesteld tenzij uit de monitoring volgt dat eerder een bijstelling nodig is. De onttrekkingen in de tabel zijn gebaseerd op het herijkte Terrein Beheer Model (TBM). Het financiële effect van de herijking is een ophoging van de jaarlijkse dotatie met circa € 500k en is in onderstaande tabel verwerkt.

Onderstaande tabel laat het verwachte verloop van de voorziening Groot Onderhoud zien voor de komende begrotingsjaren.

VOORZIENING Groot onderhoud	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Stand voorziening 1 januari	**4.277.487**	**1.790.532**	**2.066.943**	**2.134.174**	**2.210.708**	**2.349.757**	**295.092**	**124.812**	**442.812**	**536.725**	**191.082**
Dotatie	2.339.280	2.339.280	2.339.280	2.339.280	2.339.280	2.339.280	2.339.280	2.339.280	2.339.280	2.339.280	2.339.280
Onttrekking (incl P en Index)	4.826.235	2.062.869	2.272.050	2.262.746	2.200.230	4.393.946	2.509.559	2.021.280	2.245.367	2.684.924	2.086.119
Stand voorziening 31 december	**1.790.532**	**2.066.943**	**2.134.174**	**2.210.708**	**2.349.757**	**295.092**	**124.812**	**442.812**	**536.725**	**191.082**	**444.243**

Het meerjarenonderhoudsplan is gerelateerd aan het terreinbeheermodel en de daarin opgenomen doeltypes. Sommige doeltypes kennen fluctuaties in de lasten en vragen een planning met een meerjarenperspectief. Deze doeltypes zijn ondergebracht in specifieke categorieën, zoals baggeren of asfalt.

4.3 Financiering

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitgaande gelden < 1 jaar en de tegoeden/ schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar.
Bij dit schap wordt voldaan aan de kasgeldlimiet, aangezien er per saldo geen sprake is van een kortlopende schuld.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is voor dit schap niet van toepassing, aangezien er geen sprake is van opgenomen geldleningen. Ook voor de komende 4 jaren worden geen geldleningen verwacht.

Schatkistbankieren

Bij het schatkistbankieren wordt dagelijks het saldo bij een vastgesteld drempelbedrag overgeboekt op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Omgekeerd kan het saldo ook worden aangevuld ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Voor het schap zijn de benodigde overeenkomsten met het Rijk afgesloten.

4.4 Grondbeleid

Het Dagelijks Bestuur van het Recreatieschap Rottemeren heeft begin 2016 de nota grondbeleid vastgesteld, waarin de volgende uitgangspunten centraal staan Grond is een middel en geen doel.

- Bij en met de inzet van grond wordt financiële optimalisatie nagestreefd.
- Met de inzet van grond wordt samenwerking met gebiedspartijen gezocht.
- Hoewel het schap zelf geen grond- of opstalexploitaties voert, heeft zij in haar aanpak een actieve houding. Hierbij stuurt zij – in samenwerking met de andere gebiedspartijen - actief op programmering, kostenbeheersing en opbrengstoptimalisatie.
- Het schap werkt innovatief en extern gericht, zoekt naar nieuwe verbanden en geeft waar mogelijk ruimte aan nieuwe technologieën en duurzame toepassingen.

- Het schap neemt in beginsel niet risicodragend deel in gebieds- en vastgoedontwikkelingen en niet zelf grond-of opstalexploitaties voert.
- Bij de inzet van grond en vastgoed werkt het schap transparant en marktconform.

Financieel

Naast het algemene uitgangspunt van financiële optimalisatie is de inzet vooral gericht geweest op het behoud van het huidige niveau van inkomsten in de schapsbegroting, zulks in relatie tot de met eigendom/erfpacht samenhangende kosten. Door het aanhoudende herstel van de economie zal de investeringsbereidheid bij ontwikkelende partijen toenemen, maar concrete investerings-voorbeelden zijn nog niet voor handen.

4.5 Bedrijfsvoering

Rottemeren is een bestuurlijke organisatie en heeft geen eigen personeel in dienst. Uitvoering van de eigen kerntaken vereist derhalve een derde uitvoerende partij. Dit is Staatsbosbeheer. De samenwerking is in 2024 verlengd voor onbepaalde tijd. Bij de samenwerkingsovereenkomst hoort een volmacht- en mandaatlijst.
De personele component van de dienstverlening door Staatsbosbeheer in 2026 blijkt uit de volgende tabel.

Dienstverlening Staatsbosbeheer			
Deelproducten	Begroting 2026	Begroting 2025	Realisatie 2024
Beheerinformatie	100.000	84.400	98.529
Uitvoeren Terreininspecties	153.600	128.200	100.070
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	30.400	37.800	14.863
Uitvoeren en begeleiding Terreinbeheer	436.100	412.400	457.424
Omgevingscommunicatie	180.000	203.300	216.938
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	191.000	191.000	143.901
Toezicht en Handhaving	403.200	438.000	333.540
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	28.800	28.000	28.181
Gebiedsbeheer	**1.523.100**	**1.523.100**	**1.393.446**
Beheer subsidieverordening	20.100	20.000	20.089
Vrijwilligers en actief burgerschap	26.500	26.600	34.939
Maatschappelijke betrokkenheid	**46.600**	**46.600**	**55.028**
Voorbereiden programma's en projectmanagement	100.000	100.000	94.369
Plannen maken	**100.000**	**100.000**	**94.369**
Bestuurlijke diensten	194.500	194.500	184.151
Financiële diensten	203.700	203.700	227.768
Juridische diensten	30.900	30.900	13.394
Ondersteuning	**429.100**	**429.100**	**425.313**
Totaal personele lasten	**2.098.800**	**2.098.800**	**1.968.156**

De dienstverlening is gebaseerd op de nieuw afgesloten Samenwerkingsovereenkomst en de vastgestelde tarieven Staatsbosbeheer 2025.

Zoals al gememoreerd bij de Financiële samenvatting is er weinig budgetruimte voor de komende jaren. In het kader van de bezuinigingsopdracht is de dienstverlening gebaseerd op de capaciteitsplanning en tarieven 2025 met de lopende begroting als bovengrens.

Er wordt afgerekend op basis van werkelijke uren maal het afgesproken tarief conform de PDC en Samenwerkingsovereenkomst.

Met inachtneming van het totale budget voor de dienstverlening, uitgezonderd goedgekeurd meerwerk.

Voor de begeleidingsuren van het terreinbeheer (regulier- en groot onderhoud) wordt een norm gehanteerd van 30% van de werkelijke materiele uitgaven.

5. Financiële begroting

Staat van baten en lasten over 2026

	Lasten	Baten	Saldo
Programma instandhouding gebieden	Concept begroting 2026	Concept begroting 2026	Concept begroting 2026
Personeel	1.523.100	0	1.523.100
Materieel	4.363.280	-901.700	3.461.580
Gebiedsbeheer	5.886.380	-901.700	4.984.680
Personeel	46.600		46.600
Materieel	50.000		50.000
Maatschappelijke betrokkenheid	96.600		96.600
Personeel	100.000	0	100.000
Materieel	0	0	0
Plannen maken	100.000	0	100.000
Personeel	194.500	0	194.500
Materieel	36.000	0	36.000
Bestuurlijke diensten	230.500	0	230.500
Personeel	203.700	0	203.700
Materieel	25.500	0	25.500
Financiële diensten	229.200	0	229.200
Personeel	30.900	0	30.900
Materieel	1.000	0	1.000
Juridische diensten	31.900	0	31.900
Bestuurlijke ondersteuning	491.600	0	491.600
Algemene middelen	0	-5.093.825	-5.093.825
Saldo gewone bedrijfsvoering	6.574.580	-5.995.525	579.055
Totaal Projectkredieten	1.036.700	0	1.036.700
Saldo van Baten en Lasten	7.611.280	-5.995.525	1.615.755
Totaal Mutatie reserves	35.000	-1.650.755	-1.615.755
Saldo	7.646.280	-7.646.280	0

Meerjarenbegroting inclusief presentatie van het structureel en incidenteel resultaat

Recreatieschap Rottemeren Meerjarenraming 2026-2029	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Pachten, huren, precario etc.	901.700	901.700	901.700	901.700
Rentebaten	300.000	200.000	150.000	150.000
Deelnemersbijdragen	4.793.825	4.793.825	4.793.825	4.793.825
Beheerregeling recreatieschappen Zuid-Holland	pm	pm	pm	pm
Structurele baten	**5.995.525**	**5.895.525**	**5.845.525**	**5.845.525**
Gebiedsbeheer	5.886.380	5.886.380	5.886.380	5.886.380
Maatschappelijke betrokkenheid	96.600	96.600	96.600	96.600
Plannen maken	100.000	100.000	100.000	100.000
Bestuursondersteuning	491.600	491.600	491.600	491.600
Structurele lasten	**6.574.580**	**6.574.580**	**6.574.580**	**6.574.580**
Structureel saldo van Baten en Lasten	**-579.055**	**-679.055**	**-729.055**	**-729.055**
Structurele toevoeging reserve vervangingsinvesteringen	35.000	35.000	90.000	90.000
Structurele onttrekking afschrijvingreserve	63.100	63.100	63.100	63.100
Structurele onttrekking reserve afgekochte beheerlasten	120.800	120.800	120.800	120.800
Structurele mutaties reserves	**148.900**	**148.900**	**93.900**	**93.900**
Structureel resultaat	**-430.155**	**-530.155**	**-635.155**	**-635.155**
Uitgaven voor projectkredieten	1.036.700	pm	pm	pm
Incidentele lasten	**1.036.700**	**0**	**0**	**0**
Onttrekking algemene reserve (dekking tekort)	430.155	530.155	635.155	635.155
Onttrekking reserves projectkredieten	1.036.700	pm	pm	pm
Incidentele onttrekking reserves	**1.466.855**	**530.155**	**635.155**	**635.155**
Incidenteel resultaat	**430.155**	**530.155**	**635.155**	**635.155**
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**

Grondslagen voor de meerjarenbegroting

De grondslagen voor de ramingen in de meerjarenbegroting zijn vermeld in hoofdstuk 2 “Uitgangspunten”.

Deelnemersbijdragen

Het verloop van de deelnemersbijdragen is als volgt:

Recreatieschap Rottemeren Deelnemersbijdragen	Begroting 2026		Begroting 2025		Realisatie 2024	
Gemeente Rotterdam	4.103.245	86%	4.103.245	86%	4.084.600	91%
Gemeente Lansingerland	400.213	8%	400.213	8%	224.400	5%
Gemeente Zuidplas	290.367	6%	290.367	6%	179.600	4%
Totaal deelnemersbijdragen	**4.793.825**		**4.793.825**		**4.488.600**	

Op basis van de nieuwe gemeenschappelijke regeling Rottemeren zoals vastgesteld in het AB van 18 december 2023, is de verhouding van de deelnemersbijdragen vanaf 2025 aangepast naar rato van inwoneraantallen per deelnemer op basis van de CBS cijfers (basis is inwoneraantal ultimo 2023). Het precieze aandeel per gemeente wordt daarna elke 4 jaar herijkt op de dan geldende CBS cijfers.

Geprognotiseerde balans 2024-2029

Bedragen * € 1.000

Stand per 31 december	Realisatie 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Materiële Vaste activa	6.259	6.196	6.133	6.070	6.007	5.944
Vlottende activa	15.174	12.852	10.426	8.251	7.522	6.792
Totaal activa	**21.433**	**19.048**	**16.559**	**14.321**	**13.529**	**12.736**
Eigen vermogen	12.362	10.040	7.614	5.439	4.710	3.980
Voorzieningen	4.201	1.791	2.067	2.134	2.211	2.350
Vlottende passiva	4.870	7.217	6.878	6.748	6.608	6.406
Totaal passiva	**21.433**	**19.048**	**16.559**	**14.321**	**13.529**	**12.736**

De geprognosticeerde balanscijfers lichten we hierna op hoofdlijnen toe.

Materiële vaste activa
De afname in de materiële vaste activa betreft de jaarlijkse afschrijvingen.
Vlottende activa
De vlottende activa bestaat voornamelijk uit de post schatkistbankieren. De afname per jaar is gerelateerd aan de afname van het eigen vermogen.
Voorzieningen
Het verloop is afgeleid van de tabel onder 4.2 Kapitaalgoederen.
Vlottende passiva
De vlottende passiva zijn als sluitpost opgenomen en betreffen met name vooruit ontvangen bijdragen derden ten behoeve van projecten.

Verloopoverzicht Reserves

Bedragen * € 1.000

	Saldo 31-12-24	Dotaties	Onttrekkingen	Prognose 31-12-25	Dotaties	Onttrekkingen	Prognose 31-12-26	Dotaties	Onttrekkingen	Prognose 31-12-27
ALGEMENE RESERVE	3.695.675	474.179	-1.565.800	2.604.054	306.345	-791.555	2.118.844		-530.155	1.588.689
BESTEMMINGSRESERVES										
Investeringsreserve	2.323.138		-1.084.900	1.238.238		-412.800	825.438		-500.000	325.438
Investeringsreserve Uitvoeringsagenda	295.333	350.000	-331.240	314.093		-262.500	51.593		-51.593	0
Reserve Beheer Noordoever	1.624.758		-120.800	1.503.958		-120.800	1.383.158		-120.800	1.262.358
Reserve vervangingsinvesteringen	237.380	35.000		272.380	35.000		307.380	90.000		397.380
Reserve Herinrichting Gebied A16	2.873.533		-14.800	2.858.733		-1.116.733	1.742.000	-1.000.000		742.000
Afschrijvingsreserve	1.311.996		-63.100	1.248.896		-63.100	1.185.796		-63.100	1.122.696
SUBTOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	8.666.138	385.000	-1.614.840	7.436.298	35.000	-1.975.933	5.495.365	-910.000	-735.493	3.849.872
TOTAAL RESERVES	12.361.813	859.179	-3.180.640	10.040.352	341.345	-2.767.488	7.614.209	-910.000	-1.265.648	5.438.561

	Prognose 31-12-27	Dotaties	Onttrekkingen	Prognose 31-12-28	Dotaties	Onttrekkingen	Prognose 31-12-29
ALGEMENE RESERVE	1.588.689		-635.155	953.534		-635.155	318.379
				0			0
BESTEMMINGSRESERVES				0			0
Investeringsreserve	325.438			325.438			325.438
Investeringsreserve Uitvoeringsagenda	0			0			0
Reserve Beheer Noordoever	1.262.358		-120.800	1.141.558		-120.800	1.020.758
Reserve vervangingsinvesteringen	397.380	90.000		487.380	90.000		577.380
Reserve Herinrichting Gebied A16	742.000			742.000			742.000
Afschrijvingsreserve	1.122.696		-63.100	1.059.596		-63.100	996.496
SUBTOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	3.849.872	90.000	-183.900	3.755.972	90.000	-183.900	3.662.072
TOTAAL RESERVES	5.438.561	90.000	-819.055	4.709.506	90.000	-819.055	3.980.451

Toelichting

De mutaties betreffen veelal de onttrekkingen projectkredieten vanuit de balanspositie per 31-12-2024. Verder is rekening gehouden met de ingediende bestuursvoorstellen tot en met 2024.
De dotaties en onttrekkingen zijn inclusief de directe vermogensmutaties, waardoor er geen één op één aansluiting is met de onttrekkingen en dotaties in de staat van baten en lasten over 2026. De aansluiting blijkt uit de volgende tabel:

	Prognose 31-12-25	Bestemming resultaat 2025	Directe Dotaties	Dotaties via de exploitatie	Directe onttrekkingen	Onttrekkingen via de exploitatie	Prognose 31-12-26
ALGEMENE RESERVE	2.604.054	306.345				-791.555	2.118.844
BESTEMMINGSRESERVES							
Investeringsreserve	1.238.238					-412.800	825.438
Investeringsreserve Uitvoeringsagenda	314.093					-262.500	51.593
Reserve Beheer Noordoever	1.503.958					-120.800	1.383.158
Reserve vervangingsinvesteringen	272.380			35.000			307.380
Reserve Herinrichting Gebied A16	2.858.733				-1.116.733		1.742.000
Afschrijvingsreserve	1.248.896					-63.100	1.185.796
SUBTOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	7.436.298	0	0	35.000	-1.116.733	-859.200	5.495.365
TOTAAL RESERVES	10.040.352	306.345	0	35.000	-1.116.733	-1.650.755	7.614.209

Algemene reserve

De Algemene Reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers. Deze is nu ook tijdelijk ingezet voor het afdekken van de tekorten 2026-2029 als gevolg van het niet opnemen van de te verwachten bijdragen uit de nieuwe beheerregeling recreatiegebieden Zuid-Holland.

Investeringsreserve

De investeringsreserve wordt gevormd om de aanvragen voor projectkredieten te kunnen financieren.

Reserve Beheer Noordoever

De onttrekkingen betreffen de jaarlijkse structurele vrijval als dekking voor de beheerlasten.

Reserve vervangingsinvesteringen

Deze reserve is bedoeld om toekomstige vervangingen van bruggen en steigers met een investering van meer dan € 50.000 te financieren. Jaarlijks wordt structureel € 35.000 toegevoegd. Vanaf 2027 wordt dit € 90.000 in verband met de nieuwe Varenbrug.
De eerste grote vervangingsinvesteringen zijn gepland voor de periode 2034 tot 2043, in totaal € 600k.
Met de huidige structurele toevoegingen per jaar zal het saldo ultimo 2034 circa € 1 mln. bedragen.

Reserve Herinrichting Gebied A16

Deze reserve wordt (deels) aangewend voor de bovenwettelijke maatregelen m.b.t. de kwaliteitsimpuls Lage Bergse Bos-A16.
De onttrekkingen lopen gelijk op met de voortgang van het project en de aanleg van de verlengde A16.
Een eventueel restsaldo staat ter beschikking van de deelnemers naar rato van hun inbreng.

Afschrijvingsreserve

De afschrijvingsreserve dekt toekomstige afschrijvingslasten van materiele activa met maatschappelijk nut.
De afschrijvingsreserve wordt gevoed bij activering van projecten door overheveling vanuit de investeringsreserve.
De jaarlijkse onttrekking betreft de reële afschrijvingslast in dat jaar.

6. Bijlagen

Bijlage “Bedragen per taakveld”

		Begroting 2026		
	Verdeling naar taakvelden	Baten	Lasten	Saldo
0	**Bestuur en ondersteuning**			
0.1	Bestuur		230.500	-230.500
0.4	Overhead		261.100	-261.100
0.5	Treasury	300.000		300.000
0.8	Overige baten en lasten			0
0.10	Mutatie reserves	1.650.755	35.000	1.615.755
5	**Sport, cultuur en recreatie**			0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.695.525	7.119.680	-1.424.155
	Totalen	7.646.280	7.646.280	0